

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Belägg för broms? SOU 2026:20

Sammanfattning

- IFAU har inga synpunkter på de juridiska och konstitutionella aspekterna av utredningens förslag.
- IFAU anser inte att betänkandet lägger fram tillräckligt starka argument för att använda statsbidrag som ett verktyg att motverka kommunala skattehöjningar (avsnitt 8.1.1).
- IFAU instämmer med utredningens bedömning att det vore önskvärt om jobbskatteavdraget inte mildrade de individuella effekterna av kommunalskattehöjningar (avsnitt 8.1.2).
- IFAU avstyrker emellertid förslaget till teknisk lösning och pekar på att det är möjligt att utforma skattereduktionen på ett sådant sätt att den inte beror på kommunalskatten.

Vi har läst SOU 2026:20 med behållning. Utredningen pekar förtjänstfullt på vissa incitamentsproblem som föreligger när kommuner fastställer skattesatser. Problematiken blir än mer komplex om man beaktar det kommunala utjämningsystemet som nyligen har diskuterats i en annan utredning (SOU 2024:50). I långa stycken berör det remitterade betänkandet konstitutionella och juridiska frågor med koppling till det kommunala självstyret. Sådana frågor ligger bortom IFAU:s kompetens och uppdrag, och vi väljer att i stället fokusera på de ekonomiska aspekterna av förslagen.

Bör statsbidrag användas som styrmedel?

Såsom direktiven till utredningen (Dir 2025:79) är skrivna hade utredningen i uppdrag att lämna förslag på ökade drivkrafter för kommuner att motverka skattehöjningar. Men även om det är sant att incitamenten att sänka skatten är svaga följer inte nödvändigtvis att alla skattehöjningar är icke önskvärda och bör sanktioneras med exempelvis reducerade statsbidrag. I denna del (avsnitt 8.1.1) ser vi alltså inte att förslagen är tillräckligt välmotiverade.

Jobbskatteavdragets utformning

Jobbskatteavdraget beror på den kommunala skatten. Ju högre kommunalskatten är, desto högre jobbskatteavdrag får skattebetalaren. Det innebär att en kommunalskattehöjning inte får fullt genomslag för dem som bor i kommunen eller regionen – jobbskatteavdraget för med sig en ”rabatt” på skattehöjningen.

För att adressera detta problem föreslår utredningen att storleken på statliga skattereduktioner ska beräknas utifrån den kommunala inkomstskatt som personen hade haft 2026 om personen då bott i den aktuella hemortskommunen, i stället för den faktiska skattesatsen. Med en sådan modell skulle inte en höjning 2027 kompenseras med högre jobbskatteavdrag.

Jobbskatteavdraget har många gånger beskyllts för att vara för krångligt, se t.ex. Riksrevisionen (2009). Det är högst tveksamt om folk i allmänhet känner till att jobbskatteavdraget beror på kommunalskatten. Även om den föreslagna regeländringen skulle tjäna ett gott syfte skulle den ytterligare krångla till jobbskatteavdraget. Det skulle kräva en viss pedagogik att förklara för skattebetalare långt i framtiden, säg 2035, varför deras jobbskatteavdrag ska bero på skattesatsen i deras hemortskommun just 2026.

En mer långsiktig lösning på problemet vore att helt frikoppla skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) från kommunalskatten. En sådan reform skulle exempelvis kunna vara en del av en bredare översyn av skattesystemet.

I detta ärende har generaldirektören Martin Söderström beslutat. Docent Håkan Selin har varit föredragande.

Martin Söderström

Referenser

Riksrevisionen (2009) *Jobbskatteavdraget*. RiR 2009:20.

SOU 2024:50. *Nätt och jämnt: Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn*. Finansdepartementet.